

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Dorota Młodowicz, Rafał Radecki, Danuta Włoch

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej oznaczało dla inspekcji podjęcie nowych zadań, a także znaczącą modyfikację sposobu dotychczas wykonywanych obowiązków.

Jednym z podjętych zadań było wdrożenie dyrektyw tzw. „nowego podejścia”, określających dla poszczególnych grup towarów wymagania zasadnicze, dotyczące bezpieczeństwa produktu dla ludzi i środowiska.

Ogólne kierunki działalności Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach stanowiły katalog priorytetowych zadań niezbędnych w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, tj. usunięcia lub ograniczenia głównych problemów ekologicznych charakterystycznych dla obszaru całego kraju oraz praktycznego zastosowania nowych instrumentów, wynikających z implementacji ustawodawstwa i administracyjnych procedur Unii Europejskiej.

Kontrolą WIOŚ objęto wszystkie podmioty, których zakres i rozmiar oddziaływania na środowisko jest znaczący. Z uwagi na wielkość i obszar oddziaływania część podmiotów objęto szczególnym nadzorem. Podlegały mu podmioty najbardziej uciążliwe w skali kraju i województwa, instalacje, których funkcjono-

wanie może powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości oraz zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych.

Celem prowadzonych działań było wyegzekwowanie wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające pozwoleń zintegrowanego, jak też przez instalacje, które wymagają pozwoleń w zakresie poszczególnych komponentów środowiska.

Kontrole obejmowały przede wszystkim następujące zagadnienia: ograniczenie emisji substancji i energii do środowiska, wnoszenie opłat za korzystanie ze środowiska, ocenę prawidłowości postępowania z odpadami, w tym z odpadami niebezpiecznymi, przestrzeganie przepisów o odpadach opakowaniowych, zapobieganie poważnym awariom, wypełnianie przez inwestorów wymagań ochrony środowiska.

Szereg naruszeń stwierdzonych w trakcie kontroli skutkowało zastosowaniem przewidzianych w przepisach sankcji karnych, w tym administracyjnych kar pieniężnych. Niezależnie od podejmowanych środków restrykcyjnych inspektorzy udzielali bieżących pouczeń i instruktaży dotyczących obowiązków ciążących na prowadzących instalacje.

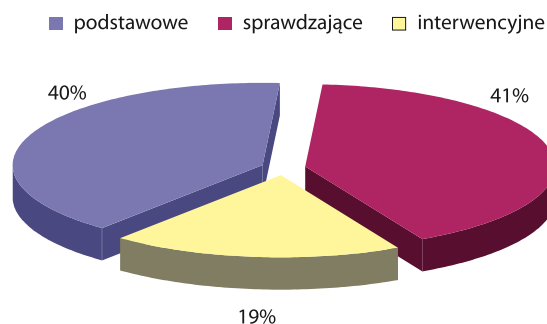
1. Omówienie kontroli przeprowadzonych w roku 2004

Działalność kontrolna Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska prowadzona jest zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Na ww.

podstawie sporządzany jest ramowy roczny plan kontroli, uszczegóławiany w planach kwartalnych. Oprócz kontroli realizowanych zgodnie z powyższymi planami, prowadzone są również kontrole interwencyjne związane z wnioskami obywateli, organów

administracji samorządowej i rządowej, organizacji ekologicznych i interpelacji poselskich oraz kontrole na wnioski przedsiębiorców, dotyczące zakończonych zadań inwestycyjnych lub wydania opinii w zakresie spełniania przez podmioty wymagań ochrony środowiska.

Ponadto co roku realizowane są cykle kontrolne o zasięgu krajowym – ustalone przez GIOŚ oraz o zasięgu wojewódzkim – dostosowane do potrzeb wynikających z warunków lokalnych województwa śląskiego.

Ryc. 1. Ilość kontroli przeprowadzonych w 2004 roku

Tabela 1. Cele działalności kontrolnej WIOŚ w Katowicach

Cel kontrolny	Liczba kontroli	Procent stwierdzonych nieprawidłowości
Ograniczenie uciążliwości zakładów z tzw. Listy „80”	17	70,6
Przeprowadzenie kontroli przestrzegania wymogów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje, wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego do dnia 30.04.2004 r.	18	61,1
Przestrzeganie przepisów w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz uiszczenia opłaty produktowej	39	48,7
Przestrzeganie wymagań w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych	9	55,5
Prowadzenie kontroli podmiotów posiadających PCB, pod kątem podjętych działań w celu usunięcia z odpadów PCB oraz ich unieszkodliwiania	5	40,0
Wypełnianie przez inwestorów wymagań ochrony środowiska	107	40,2
Przestrzeganie wymagań w zakresie eksploatacji składowisk odpadów	26	84,6
Przestrzeganie wymagań w zakresie postępowania z odpadami zawierającymi azbest	9	88,9
Przestrzeganie wymagań dotyczących termicznego przekształcania odpadów	6	66,7
Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków określonych w zezwoleniach GIOŚ na import odpadów	1	0,0
Przeprowadzenie kontroli podmiotów prowadzących działalność polegającą na recyklingu pojazdów samochodowych	7	71,4
Prowadzenie kontroli podmiotów o szczególnej uciążliwości zapachowej pod kątem podejmowania działań zmierzających do ograniczenia tej uciążliwości	5	80,0
Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisją hałasu	124	31,5
Kontrolowanie potencjalnych sprawców poważnych awarii – zgodnie z określonymi w ustawie POŚ częstotliwością i celami kontroli	48	50,0
Kontrolowanie potencjalnych sprawców poważnych awarii w transporcie substancji niebezpiecznych – zgodnie z ustawą	6	33,3
Kontrolowanie realizacji ustawy o substancjach i preparatach chemicznych zgodnie z kompetencjami	18	88,9
Przeprowadzenie kontroli w zakresie funkcjonowania wielkoprzemysłowych ferm trzody chlewnej (kontynuacja)	3	66,7
Przeprowadzenie kontroli przestrzegania wymogów ochrony środowiska przez prowadzących browary	4	75,0
Przestrzeganie zasad postępowania z substancjami zubożającymi warstwę ozonową	16	6,3
Wnoszenie opłat za korzystanie ze środowiska	535	53,5
Ograniczenie uciążliwości zakładów umieszczonych na listach wojewódzkich	35	57,1
Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza ze źródeł technologicznych i energetycznych	343	42,9
Ograniczenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych i/lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków	515	41,6
Ocena prawidłowości postępowania z odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi	446	64,6
Kontrola obiektów i instalacji wyłączonych z eksploatacji (w tym postawionych w stan likwidacji lub upadłości) w aspekcie przywrócenia środowiska do stanu właściwego	11	72,7
Przestrzeganie przez komunalne oczyszczalnie ścieków wymogów rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego	54	5,5
Spełnianie przez wyroby wprowadzone do obrotu zasadniczych wymagań	14	50,0

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził w 2004 roku łącznie 1194 kontrole w tym 486 kontroli podstawowych, 475 sprawdzających oraz 233 kontrole interwencyjne, których zakres obejmował od jednego do kilku z 27 wyznaczanych celów kontrolnych. Procentowe udziały poszczególnych rodzajów kontroli przedstawiono na ryc. 1.

Czynności kontrolne zmierzają do ustalenia stanu obowiązującego podmiot korzystający ze środowiska zgodnego z przepisami prawa krajowego i Unii Europejskiej oraz warunkami określonymi w wymaganych decyzjach administracyjnych.

W tabeli 1 przedstawiono główne cele działalności kontrolnej WIOŚ w Katowicach w roku 2004.

Z powyższego zestawienia wynika, że najwięcej kontroli obejmowało cele dotyczące następujących zagadnień: ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza ze źródeł technologicznych i energetycznych, ograniczanie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych i/lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków, ocena prawidłowości postępowania z odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi oraz wnoszenie opłat za korzystanie ze środowiska.

Biorąc pod uwagę poszczególne cele kontrolne, najwięcej naruszeń stwierdzono podczas kontroli przestrzegania wymagań ochrony środowiska w zakresie postępowania z odpadami zawierającymi azbest. Przedmiotowe kontrole wykazały:

- nielegalne magazynowanie odpadów azbestowych,
- brak właściwego oznakowania miejsca magazynowania odpadów azbestowych,
- brak inwentaryzacji materiałów zawierających azbest,
- nieprzestrzeganie warunków decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi w zakresie dotyczącym usuwania wyrobów zawierających azbest.

Wysoki stopień nieprawidłowości odnotowano podczas kontroli realizację ustawy o substancjach i preparatach chemicznych, a w szczególności sprawdzenie posiadania przez podmiot kart charakterystyki substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w prowadzonej działalności, jak również sprawdzenie aktualności posiadanych kart pod względem merytorycznym w stosunku do obowiązujących przepisów. Większość uchybień dotyczyła nieposiadania przez podmioty aktualnych kart charakterystyki substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w działalności zawodowej oraz braku pełnego oznakowania miejsc i zbiorników zawierających ww. substancje.

Ogólne przyczyny nieprzestrzegania przepisów ochrony środowiska przez kontrolowane jednostki są podobne do wymienionych w roku ubiegłym. Podstawowe z nich to:

- niewystarczająca znajomość przepisów, związana z sukcesywnym ukazywaniem się dużej ilości nowych aktów prawnych lub nowelizacja istniejących,
- niewłaściwa (błędna) interpretacja przepisów prawnych,
- czynnik ekonomiczny – zła sytuacja finansowa zakładu powodująca rezygnację z nakładów na ochronę środowiska, nie wywiązywanie się z obowiązku wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska itp.,
- brak w zakładzie osoby odpowiedzialnej za ochronę środowiska lub powierzanie zagadnień ochrony środowiska (jako obowiązków dodatkowych) osobom odpowiadającym za inne zagadnienia – dotyczy to zwłaszcza małych podmiotów,
- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń ochrony środowiska,
- niedotrzymywanie warunków pozwoleń i zezwoleń,
- brak wywiązywania się z obowiązków prowadzenia ewidencji i sprawozdawczości w zakresie wszystkich elementów środowiska – wynikające m.in. z nieznaności przepisów oraz z lekceważącego traktowania obowiązujących przepisów, określanych jako utrudnienia biurokratyczne w prowadzeniu działalności gospodarczej (dotyczy to głównie małych i średnich przedsiębiorców),
- nie respektowanie przepisów obowiązujących w kraju przez przedsiębiorców zagranicznych.

Naruszenia przepisów ochrony środowiska stwierdzono we wszystkich elementach środowiska:

• w zakresie ochrony powietrza

- brak pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza przekroczenie dopuszczalnych wartości emisji,
- niezgodności pomiędzy stanem faktycznym źródeł emisji a pozwoleniem,
- zły stan urządzeń odprowadzających i redukujących zanieczyszczenia,
- powstawanie emisji niezorganizowanej: nie wnoszenie opłat za wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza, wyliczanie ich w sposób nieprawidłowy,
- brak punktów pomiarowych umożliwiających wykonanie kontrolnego pomiaru emisji,
- niewykonanie obowiązku przeprowadzenia pomiarów emisji zgodnie z obowiązkiem zawartym w pozwoleniu na emisję gazów lub pyłów do atmosfery,

- **w zakresie gospodarki wodno-ściekowej**

- odprowadzanie niedostatecznie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych,
- odprowadzanie ścieków do odbiornika bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego,
- niedotrzymanie warunków decyzji – pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- brak pozwoleń na pobór wody: nie wnoszenie opłat za pobór wody i odprowadzanie ścieków lub nieterminowe i niekompletne ich wnoszenie,
- brak wykonywania pomiarów ilości pobieranej wody i odprowadzanych ścieków,

- **w zakresie gospodarki odpadami**

- brak wymaganych decyzji lub przedłożenia informacji dotyczących wytwarzania odpadów,
- brak ewidencji ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów oraz niepełne jej prowadzenie,
- brak, nieterminowe lub nierzetelne przedkładanie marszałkowi województwa zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów,
- prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów bez wymaganych zezwoleń: przekazywanie odpadów kolejnemu posiadaczowi, który nie posiada wymaganego zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami,

- składowanie lub magazynowanie odpadów w miejscach nieprzeznaczonych,
- magazynowanie odpadów bez wymaganego uregulowania stanu formalnoprawnego w zakresie określenia miejsca i sposobu magazynowania,
- spalanie odpadów w miejscach i urządzeniach nie przystosowanych do tego celu,
- prowadzenie monitoringu składowisk niezgodnie z wymaganymi przepisami,
- nie wypełnianie obowiązków wynikających z ustawy „opakowaniowej” i „produktowej”,
- nie wnoszenie opłat za składowanie odpadów lub błędne obliczanie wysokości opłat,

- **w zakresie ochrony przed hałasem**

- przekroczenie dopuszczalnego poziomu dźwięku ustalonego decyzją właściwego organu lub określonego w przepisach,
- brak lub zły stan techniczny zabezpieczeń akustycznych,
- zły stan techniczny urządzeń, ewentualnie budynków stanowiących źródła emisji hałasu do środowiska,
- brak zabezpieczeń akustycznych,
- niewłaściwa lokalizacja źródeł w niewielkiej odległości od terenów akustycznie chronionych.

Stan przestrzegania wymagań ochrony środowiska ze względu na cele kontrolne realizowane w 2004 roku w porównaniu z rokiem poprzednim utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Poprawę zaobserwowano w realizacji obowiązków dotyczących wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska i w zakresie termicznego przekształcania odpadów.

2. Kontrole interwencyjne

W 2004 roku liczba wniosków o interwencję, które wpłynęły do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, wyniosła ogółem 517.

We własnym zakresie rozpatrzono 434 wnioski, w tym w pozytywny sposób załatwiono 401 spraw (tj. 92%), negatywnie – 13 (co stanowi 3% ogółu rozpatrzonych interwencji), w inny sposób 20 (5%). Do załatwienia przez inne organy, według właściwości przekazano 83 wnioski (ryc. 2).

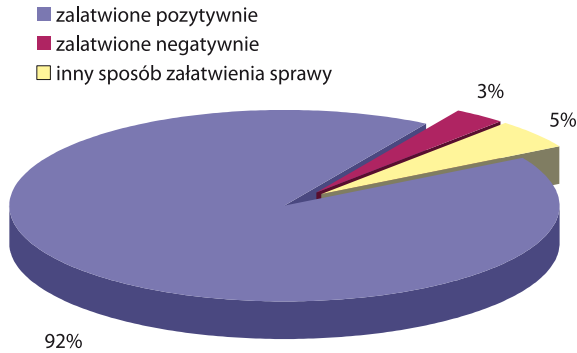
Głównym przedmiotem interwencji były problemy związane z: gospodarką wodno-ściekową, gospodarką odpadami z uciążliwościami związanymi z hałasem oraz wynikającymi z ponadnormatywnej emisji zanieczyszczeń do powietrza (ryc. 3).

Bezpośrednimi przyczynami uciążliwości podnoszonych w interwencjach były przede wszystkim: prowadzenie działalności gospodarczej bez określe-

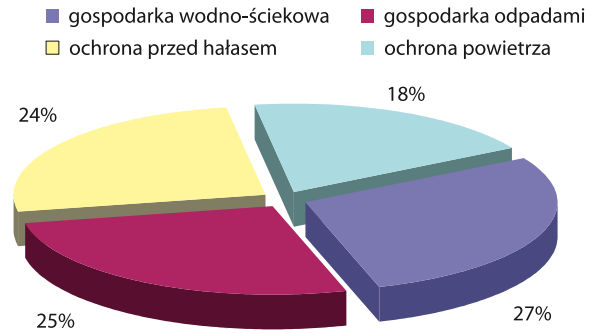
nia warunków korzystania ze środowiska, odprowadzanie niedostatecznie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do gruntu w większości przez gospodarstwa domowe, powstawanie nielegalnych wysypisk oraz nieodpowiednia eksploatacja składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych, a także emisja nadmiernego hałasu przez obiekty działalności gospodarczej i ciągi komunikacyjne.

Innymi przyczynami była niewłaściwa lokalizacja zakładów przemysłowych bądź innych obiektów w bliskim sąsiedztwie zabudowy mieszkalnej oraz użytkowanie obiektów budowlanych i terenu niezgodnie z ich przeznaczeniem.

Nieliczne przypadki dotyczyły problemów związanych z ochroną przyrody, z obawami mieszkańców dotyczącymi oddziaływania urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne oraz podtapianiem grun-

Ryc. 2. Sposób postępowania ze skargami i interwencjami

Ryc. 3. Podział skarg i interwencji wg komponentów środowiska

tów i działalnością inwestycyjną.

Działania, jakie podejmował Inspektorat w celu likwidacji źródeł interwencji:

- przeprowadzono 329 kontroli (w tym część kontroli, wynikających z wniosków innych organów, przeprowadzono w ramach planu kontroli);
- nałożono 38 mandatów,
- wydano 186 zarządzeń pokontrolnych,
- skierowano:
 - 2 wnioski do sądu grodzkiego,
 - 17 wniosków do organów administracji rządowej,
 - 84 wnioski do organów administracji samorządowej,

- wszczęto 36 postępowań karno-administracyjnych,
- wydano 3 decyzje nakładające zobowiązania niepieniężne (na podstawie art. 367 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Sprawy, których załatwienie nie należy do właściwości Inspekcji Ochrony Środowiska przesyłane były w celu rozpatrzenia do odpowiednich organów administracji, zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego.

W Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Katowicach funkcjonują komórki przyjmowania skarg, wniosków i interwencji zarówno w siedzibie, jak i w delegaturach.

3. Działania pokontrolne

Działania dyscyplinujące podejmowane są przez WIOŚ w przypadkach stwierdzonych naruszeń wymagań ochrony środowiska. Celem tych działań jest przymuszenie podmiotów do spełnienia obowiązków wynikających z przepisów prawa, pozwoleń lub zezwoleń (decyzji) określających zakres i warunki korzystania ze środowiska oraz wyeliminowania zagrożeń środowiska.

Na podstawie ustaleń 1194 kontroli przeprowadzonych w 2004 roku wydano 643 zarządzenia pokontrolne nakładające na poszczególne jednostki od kilku do kilkunastu obowiązków.

W związku ze stwierdzeniem poważnych naruszeń przepisów skierowano 3 wnioski do organów ścigania.

W przypadkach, w których stwierdzono popełnienie wykroczenia z art. 360 pkt 2 ustawy Prawo ochrony środowiska i art. 71 pkt 1 ustawy o odpadach, Inspektorat wystąpił z wnioskami o ukaranie kierownictwa zakładu do właściwego terenowo sądu grodzkiego.

W 2004 roku nałożono grzywny w drodze mandatów karnych na łączną kwotę 24 350 zł. Najczęstszym powodem do nałożenia grzywny było:

- nie wypełnianie obowiązków określonych art. 287 ust. 1 Prawa ochrony środowiska tj. nie prowadzenie wymaganych ewidencji,
- wytwarzanie odpadów bez wymaganej decyzji: pozwolenie na wytwarzanie odpadów, zatwierdzonego programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub z naruszeniem ich warunków,
- wytwarzanie odpadów bez wymaganego złożenia informacji o wytworzonych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami lub prowadzenie gospodarki odpadami niezgodnie ze złożoną informacją,
- przekazywanie odpadów nieuprawnionym odbiorcom,
- brak ewidencji odpadów i wykonywania sprawozdawczości w tym zakresie,
- brak prowadzenia ewidencji odpadów lub nie

przekazywanie wymaganych informacji lub zbiorczego zestawienia danych,

- prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów bez wymaganych zezwoleń,
- nieprawidłowa eksploatacja składowisk,
- brak informacji zakładu o realizacji zarządzeń pokontrolnych.

Wydano 207 decyzji o karze biegnącej, w tym:

- za wprowadzanie do wód lub ziemi ścieków nieodpowiadających wymaganym warunkom – 121, w tym z tytułu wód zasolonych – 3,
- za przekroczenie dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza – 43, w tym za emisję tlenów azotu – 6, za emisję dwutlenku siarki – 9,
- za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu – 40,

- za składowanie lub magazynowanie odpadów – 3.

Nałożono łącznie 143 decyzje administracyjne (kary łączne) na kwotę 6 614 593,50 zł w tym:

- za wprowadzanie do wód lub ziemi ścieków nieodpowiadających wymaganym warunkom – 82, w tym z tytułu wód zasolonych – 1, na kwotę łącznie 5 666 636,39 zł,
- za przekroczenie dopuszczalnej emisji do powietrza – 29, w tym za emisję tlenów azotu – 7, za emisję dwutlenku siarki – 7, na kwotę łącznie 209 126,28 zł,
- za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu – 32, na kwotę łącznie 738 830,79 zł.

Na wnioski zakładów realizujących przedsięwzięcia zmierzające do usunięcia przyczyn wymierzonych kar, wydano 82 decyzje odraczające termin płatności kar – na kwotę łącznie 11 894 715,40 zł.

4. Przeciwdziałanie poważnym awariom

Realizując obowiązki wynikające z art. 29 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził w 2004 roku 46 kontroli zakładów mogących spowodować poważne awarie, w tym 14 kontroli zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Stwierdzone na podstawie przeprowadzonych kontroli naruszenia prawa i nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- braku pełnego zabezpieczenia miejsca magazynowania substancji niebezpiecznych w przypadku niekontrolowanego uwolnienia ich do środowiska,
- braku kart charakterystyki substancji niebezpiecznych oraz braku ich aktualizacji,
- niepełnego oznakowania miejsc, zbiorników i rurociągów, w których przechowywane są substancje i preparaty niebezpieczne,
- nie przekazywania danych o rodzaju, kategorii i ilości substancji i preparatów niebezpiecznych znajdujących się na terenie zakładów dużego ryzyka,
- nieuregulowanego stanu formalnoprawnego w zakresie odprowadzania ścieków.

Wydano ogółem 39 zarządzeń pokontrolnych obejmujących 122 obowiązki.

Jednocześnie stwierdzono dalsze, stopniowe podnoszenie poziomu bezpieczeństwa ekologicznego w zakładach o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii, co związane jest z wdroże-

niem programów zapobiegania awariom i raportów o bezpieczeństwie.

W 2004 roku zaopiniowano, zgodnie z art. 254 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska 10 raportów o bezpieczeństwie dla zakładów dużego ryzyka.

W 2004 roku stwierdzono znaczącą poprawę w zakładach, w których prowadzone były kontrole na podstawie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych. Dotyczy to w szczególności uzupełnienia i aktualizacji kart charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w działalności zakładów.

W 2004 roku na terenie województwa śląskiego miało miejsce 11 zdarzeń z udziałem substancji niebezpiecznych, w tym jedna poważna awaria spełniająca kryterium rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 roku w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Dotyczyła ona wybuchu metanitu specjalnego na terenie Zakładów Tworzyw Sztucznych NITRON SA w Krupskim Młynie w dniu 23 października 2004 roku. W wyniku wybuchu śmierć poniosło dwóch pracowników. Skutki awarii ograniczyły się do obrębu obwałowań obiektu na terenie tego Zakładu.

W oparciu o wnioski z przeprowadzonych analiz powołany przez Dyrektora Generalnego Zakładów Tworzyw Sztucznych NITRON S.A. w Krupskim Młynie Zespół ustalił jako najbardziej prawdopodobną przyczynę wybuchu – nieoczekiwane i nieprzewidziane zdarzenie losowe podczas wykonywania czynności

obsługowych w obrębie nabojarki.

Ponadto na terenie województwa śląskiego w 2004 roku miało miejsce 10 ekoawarii.

Przyczyną zdarzeń były kolizje drogowe, w wyniku których dochodziło do wycieków z cystern przewożących paliwa płynne. Dochodziło również między innymi do uwolnień ropopochodnych z uszkodzonych instalacji technologicznych przedsiębiorstw województwa śląskiego.

Następstwem emisji substancji do środowiska w wyniku awarii było zanieczyszczenie znajdujących się w pobliżu urządzeń wodnych, takich jak rowy melioracyjne oraz cieki wód powierzchniowych (fot. 1).

Prowadzone, wspólnie z Państwową Strażą Pożarną, działania i środki niezbędne do usunięcia awarii i jej skutków realizowane były między innymi poprzez stosowanie zastawek zaporowych, w tym sorpcyjnych, w celu eliminacji oraz niedopuszczenia do

Fot. 1. Rękaw sorpcyjny (M. Piotrowski)

rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w środowisku wodnym.

